

1 Care sunt tipurile de termene relevante pentru procedurile civile?

(A) Exercitarea dreptului la protecția judiciară a drepturilor materiale subiective este sprijinită prin termene de prescripție și absolute (perioade calendaristice) prevăzute de lege.

Termenul de prescripție reprezintă perioada de inactivitate a titularului unui drept subiectiv, a cărui expirare elimină posibilitatea acestuia de a solicita protecția juridică a dreptului respectiv. Expirarea unui termen de prescripție nu stinge dreptul material în sine, ci dreptul procesual activ și dreptul de executare conexe, ceea ce îi conferă dreptului un statut de drept natural (drept material care nu face obiectul protecției judiciare). Prescripția nu se aplică în mod automat, ci doar în urma unei opoziții din partea debitorului în fața instanței competente sau a unui executor judecătoresc.

Normele privind durata, încetarea și suspendarea termenelor de prescripție sunt prevăzute în Legea privind obligațiile și contractele (*Zakon za zadalzhniata i dogovorite* - ZZZ). Termenul general de prescripție de cinci ani pentru toate cererile fără termene speciale. (Articolul 110 din ZZZ)

Pentru trei categorii de cereri termenul de prescripție este de trei ani (articolul 111 din ZZZ):

cereri salariale, pentru care nu este prevăzut niciun alt termen de prescripție;

cereri de despăgubire și compensații care decurg dintr-un contract neexecutat;

cereri pentru plata chiriilor, dobânzilor și a altor plăți periodice, cum ar fi cererile furnizorilor de energie termică și electrică, indiferent de variațiile sumei care pot apărea periodic. Cu toate acestea, rambursarea eșalonată în conformitate cu contractele de împrumut bancar nu este clasificată ca reprezentând plăți periodice și face obiectul termenului de prescripție standard.

De asemenea, termenul de prescripție este de trei ani pentru dreptul de a solicita anularea legală a contractelor afectate de vicii - încheiate în mod eronat sau ca urmare a fraudei ori sub amenințare - precum și a contractelor încheiate de către persoane neautorizate sau de reprezentanții acestora fără a îndeplini cerințele prevăzute de lege.

Pentru dreptul de a solicita anularea unui contract încheiat dintr-o necesitate excepțională sau ca urmare a unor condiții nefavorabile evidente termenul de prescripție este de un an (articolul 33 din ZZZ)

Pentru cererile privind deficiențe legate de vânzarea de proprietăți mobiliare sau de manopera defectuoasă într-un contract de producție - cu excepția lucrărilor de construcție, unde cererea este eliminată într-un termen general de cinci ani - termenul de prescripție este de șase luni (articolul 265 din ZZZ).

În cadrul procedurii de executare, termenul de prescripție stabilit este de doi ani. În cazul în care creditorul implicat într-un caz de executare deschis nu cere punerea în aplicare a măsurilor de executare timp de doi ani, procedura de executare va fi încheiată *ex lege* în temeiul articolului 433 alineatul (1) punctul 8 din Codul de procedură civilă (*Grazhdanski protsesualen kodeks* - GPK), iar noul termen de prescripție începe să curgă de la data aplicării celei mai recente măsuri valabile de executare.

Termenul de prescripție începe să curgă de la data la care dreptul procesual devine activ și poate fi exercitat, fapt care depinde de natura dreptului material afectat. Acesta poate fi momentul în care obligația contractuală a devenit exigibilă sau momentul comiterii actului ilicit ori momentul identificării făptuitorului în timpul comiterii actului ilicit/delictului ori momentul predării bunului în contextul unei cereri privind existența unor defecte etc.

Termenul de prescripție nu poate fi redus sau prelungit prin acordul părților.

Termenul de prescripție poate, totuși, să fie suspendat și întrerupt.

Termenul de prescripție se încheie în cazurile prevăzute în mod exhaustiv la articolul 115 din ZZZ:

între copii și părinți, atunci când aceștia din urmă își exercită drepturile părintești;

între persoanele deținute în custodie sau sub tutelă și tutorii sau mandatarii lor, atâta timp cât durează custodia sau tutela respectivă;

între soți;

pentru cereri vizând bunuri care, prin lege sau prin ordin judecătoresc, fac obiectul unei administrări, introduse împotriva administratorului, atâta timp cât durează administrația;

pentru cereri de despăgubire depuse de entități juridice împotriva directorilor lor, cât timp aceștia se află în funcție;

pentru cereri ale minorilor și ale persoanelor puse sub curatelă, pentru perioada în care nu au beneficiat de un reprezentant legal și încă 6 luni după numirea unei astfel de persoane sau după data de la care a încetat incapacitatea;

pe durata desfășurării acțiunii.

În aceste cazuri, partea este lipsită temporar de posibilitatea de a-și exercita dreptul procesual activ. Termenul de prescripție care a curs până la suspendare rămâne în vigoare și continuă să curgă după încheierea circumstanței care a generat suspendarea.

Termenul de prescripție este suspendat în următoarele cazuri:

atunci când debitorul a recunoscut creanța;

atunci când a fost depusă o cale de atac sau introdusă o opoziție, ori la solicitarea unei concilieri; cu toate acestea, dacă opoziția sau calea de atac este respinsă, termenul de prescripție nu este considerat a fi fost întrerupt;

ca urmare a formulării unei cereri în procedura de insolvență;

atunci când se iau măsuri de executare.

În aceste cazuri, perioada care curge de la momentul inițial al dreptului procesual activ până la suspendarea termenului de prescripție își pierde relevanța juridică și începe să curgă un nou termen de prescripție. În cazul în care suspendarea are loc ca urmare a introducerii unei căi de atac sau a unei opoziții, legea stabilește, de asemenea, o altă consecință importantă: noul termen de prescripție care începe să curgă după suspendare este întotdeauna de cinci ani. Termenele absolute (de decădere) sunt cele la a căror expirare se pierd drepturile materiale în sine. Aceste termene încep să curgă de la momentul inițial al dreptului subiectiv, și nu de la momentul inițial al dreptului procesual activ.

Curgerea termenelor absolute nu încetează și nu poate fi suspendată, ca în cazul termenelor de prescripție.

Acestea sunt aplicate din oficiu de către instanță sau de către un executor judecătoresc, ceea ce înseamnă că protecția lor nu necesită o obiecție din partea debitorului. Expirarea unui termen absolut determină inadmisibilitatea acțiunii introduse, în timp ce expirarea unui termen de prescripție (cu condiția să se fi formulat o obiecție) determină imposibilitatea de a justifica acțiunea.

Printre aceste termene de decădere se numără: termenul de trei luni în care beneficiarul garanției sau creditorul ipotecar poate formula obiecții în cazul în care plata indemnizației de asigurare este efectuată către proprietarul bunului, nu către respectivul beneficiar sau creditor; termenul de două luni în care un coproprietar poate introduce o acțiune în justiție pentru achiziționarea bunului deținut în coproprietate dacă celălalt coproprietar și-a vândut partea unui terț; termenul de un an pentru introducerea unei acțiuni în anularea unei donații etc.

B) Termenele pentru desfășurarea anumitor acțiuni procedurale de către părți și de către instanță în procedurile contencioase și în procedurile de executare sunt stabilite prin Codul de procedură civilă (GPK). Termenele pentru desfășurarea acțiunilor procedurale în procedurile de insolvență sunt stabilite prin Legea privind comerțul (*Targovski zakon* - TZ) și, respectiv, prin Legea privind insolvența băncilor (*Zakon za bankovata nesastoyatelnost* - ZBN) în ceea ce privește insolvența băncilor și prin alte legi speciale.

În ceea ce privește părțile, depășirea termenului atrage după sine stingerea dreptului de a efectua respectivele acțiuni procedurale. Nerespectarea de către instanță a termenului stabilit pentru începerea procedurii nu constituie un impediment pentru desfășurarea acțiunii procedurale ulterior, deoarece aceasta este întotdeauna în termen. Termenele stabilite pentru instanța de judecată au doar caracter orientativ.

Termenele de desfășurare a acțiunilor procedurale de către părți sunt cele stabilite prin lege și de către instanță.

Printre termenele stabilite prin lege se numără:

termenul pentru remedierea neregulilor constatate într-o cerere introductivă de chemare în judecată [o săptămână de la comunicarea transmisă părții în conformitate cu articolul 129 alineatul (2) din GPK, dar instanța este liberă să stabilească un termen mai lung];

termenul de care beneficiază pârâtul pentru a răspunde cererii de chemare în judecată, pentru a prezenta elementele de probă, a contesta veridicitatea probelor, a formula o cerere reconvențională, a introduce terți și a intenta acțiuni împotriva acestora și a formula opoziții împotriva procedurii stabilite de instanță pentru examinarea acțiunii. Acesta începe să curgă de la data la care pârâtul primește o copie a cererii de chemare în judecată și este de o lună în cazul procedurii standard sau de două săptămâni în cazul unei proceduri speciale de examinare a litigiilor comerciale (articolele 131 și 367 din GPK);

termenul în care reclamantul poate depune o declarație suplimentară în procedura privind litigiile comerciale - două săptămâni de la primirea răspunsului din partea pârâtului (articolul 372 din GPK);

termenul în care pârâtul poate răspunde declarației suplimentare în procedura privind litigiile comerciale - două săptămâni de la primirea celei de a doua cereri (articolul 373 din GPK);

termenul pentru introducerea unui apel împotriva hotărârilor pronunțate de instanță - două săptămâni de la notificarea sau comunicarea hotărârii către parte (articolul 259 din GPK);

termenul în care intimatul poate răspunde apelului și poate formula o acțiune împotriva acestei căi de atac - două săptămâni de la primirea copiei de inițiere a apelului (articolul 263 din GPK);

pentru introducerea unui recurs în casație împotriva hotărârilor pronunțate de instanță – o lună de la notificarea sau comunicarea hotărârii către parte (articolul 283 din GPK);

termenul pentru introducerea unei recurs împotriva hotărârilor pronunțate de instanță - o săptămână de la comunicarea acestora către părți și, în cazul în care acestea au fost pronunțate în cadrul unei ședințe la care a participat partea în cauză, termenul începe să curgă de la data acelei ședințe (articolul 275 din GPK);

termenul de depunere a unei cereri pentru anularea unei decizii executate - trei luni de la apariția motivului pentru anularea acesteia (articolul 305 din GPK);

termenul în care partea poate solicita recuzarea judecătorului - prima ședință după apariția motivului de recuzare sau după aflarea acestuia (articolul 23 din GPK);

termenul în care partea poate introduce o opoziție pentru lipsa de competență exclusivă - până la finalizarea procesului în a doua instanță (articolul 119 din GPK);

în care o parte poate introduce o opoziție privind lipsa de competență teritorială în funcție de locul în care se situează bunul imobil – până la finalizarea anchetei judiciare în primă instanță (articolul 119 din GPK), și în toate celelalte cazuri de încălcare a normelor privind competența locală, opoziția poate fi introdusă numai de către pârât în perioada în care poate depune întâmpinarea (articolul 119 din GPK). În acțiunile introduse de consumatori și în acțiunile introduse de o persoană prejudiciată împotriva unei societăți de asigurări, a Fondului de garantare (*Garantsionen fond*) și a Biroului Național al Societăților de Asigurări Auto din Bulgaria (*Natsionalno byuro na balgarskite avtomobilni zastrahovатели*), instanța asigură din oficiu respectarea competenței locale până la finalizarea primei ședințe de judecată;

termenul în care reclamantul își poate retrage cererea fără consimțământul pârâtului - până la încheierea primei ședințe de judecată (articolul 232 din GPK);

termenul în care o parte poate să depună o cerere incidentă - în prima ședință, pentru reclamant, și, pentru pârât, în perioada în care poate depune întâmpinarea (articolul 212 din GPK);

termenul pentru contestarea veridicității unui element de probă - cel târziu odată cu depunerea întâmpinării, dacă acest element de probă a fost prezentat în cererea de chemare în judecată, sau cel târziu odată cu depunerea răspunsului la actul procedural în cadrul căruia a fost depus acest element de probă (articolul 193 din GPK);

termenul pentru introducerea unei opoziții împotriva unei somații de plată - două săptămâni de la notificarea sau comunicarea somației (articolul 414 din GPK);

termenul pentru introducerea unei căi de atac împotriva unui refuz de emitere a unei somații de plată - o săptămână de la comunicarea acestui refuz reclamantului (articolul 413 din GPK);

termenul pentru introducerea unei căi de atac împotriva ordinului de emitere a unui mandat de executare - două săptămâni care curge de la notificarea sau comunicarea ordinului, pentru reclamant, și de la notificarea sau comunicarea cererii de conformare voluntară, pentru debitor (articolul 407 din GPK);

termenul pentru conformarea voluntară a debitorului în procedura de executare - două săptămâni de la notificarea sau comunicarea cererii de către executorul judecătoresc (articolul 428 din GPK);

termenul pentru introducerea unei căi de atac împotriva acțiunilor unui executor judecătoresc - o săptămână de la desfășurarea acțiunii dacă partea a luat parte la acea acțiune sau a fost citată în mod corect și în alte cazuri - de la data notificării sau comunicării (articolul 436 din GPK);

termenul pentru depunerea unei cereri în procedura de insolvență - o lună și, respectiv, trei luni de la înscrierea în Registrul comerțului a deciziei de deschidere a procedurii de insolvență (articolele 685 și 688 din TZ);

termenul pentru punerea în aplicare a unui plan de redresare - o lună de la data înscrierii în Registrul comerțului a hotărârii judecătorești pentru aprobarea listei de creanțe acceptate (articolul 696 din TZ);

termenul pentru introducerea unei opoziții împotriva listei de creanțe acceptate - șapte zile de la publicarea listei în Registrul comerțului (articolul 690 din TZ);

termenul pentru introducerea unei opoziții împotriva modului de repartizare a sumelor recuperate de administratorul judiciar - paisprezece zile de la înscrierea situației de repartizare în Registrul comerțului (articolul 727 din TZ);

termenele absolute pentru desfășurarea acțiunilor procedurale relevante sunt, de asemenea, reglementate în alte legi speciale care nu pot fi enumerate în mod exhaustiv: Legea privind comerțul (TZ) în cazul procedurilor de stabilizare a comercianților, Legea privind insolvența băncilor (ZBN), Codul asigurărilor (*Kodeks za zastrahovaneto*) etc.

Printre termenele stabilite de instanță se numără:

termenul de colectare a probelor (articolul 157 din GPK);

termenul pentru plata cheltuielilor aferente probelor (citarea martorilor, onorariile experților etc. - articolul 160 din GPK);

termenul pentru remedierea neregulilor unei acțiuni procedurale îndeplinite de către parte (articolul 101 din GPK);

termenul pentru introducerea unei cereri introductive de chemare în judecată, care este de obicei mai lung de o săptămână.

Termenele se clasifică, de asemenea, în prelungibile sau neprelungibile de către instanță. Toate termenele stabilite de instanță pot fi prelungite. Termenele pentru introducerea căilor de atac și pentru depunerea unei cereri de anulare a unei decizii care constituie titlu executoriu nu pot fi prelungite, în conformitate cu articolul 63 alineatul (3) din GPK.

2 Lista diferitelor zile considerate zile nelucrătoare conform Regulamentului (CEE, Euratom) nr. 1182/71 din 3 iunie 1971.

Zilele de sărbătoare legală sunt:

1 ianuarie – ziua Anului Nou;

3 martie – Ziua Eliberării – sărbătoare națională;

1 mai – Ziua Muncii;

6 mai – Ziua Sfântului George, Ziua Curajului și Armatei Bulgare;

24 mai – Ziua Educației și Culturii Bulgare și a Literaturii Slavone;

6 septembrie – Ziua Unificării;

22 septembrie – Ziua Independenței;

1 noiembrie – Ziua Militanților pentru Binele Poporului: zi nelucrătoare pentru toate instituțiile de învățământ și zi lucrătoare pentru toate celelalte persoane juridice;

24 decembrie – Ajunul Crăciunului, 25 și 26 Decembrie – Crăciunul;

Vinerea Mare, Sâmbăta Mare și Duminica Paștelui – două zile (duminică și luni), care sunt stabilite pentru sărbătorire în anul respectiv.

Consiliul de miniștri poate să declare, de asemenea, doar o singură dată, alte zile de sărbătoare publică, zile pentru sărbătorirea anumitor profesii, precum și zile nelucrătoare în schimburi în cursul anului.

3 Care sunt normele generale aplicabile termenelor în diferitele proceduri civile?

Normele generale privind termenele pentru desfășurarea anumitor acțiuni procedurale de către părți și de către instanță în procedurile contencioase și în procedurile de executare sunt stabilite prin Codul de procedură civilă (GPK). O serie de legi speciale stabilesc, de asemenea, termene absolute pentru exercitarea drepturilor procedurale, de exemplu articolul 74 din Legea privind comerțul, articolul 19 și articolul 25 din Registrul comerțului și Registrul persoanelor juridice fără scop lucrativ (*Zakon za trgovskiya registar i registara na yuridicheskite litsa s nestopanska tsel*) (ZTRRYLNT) etc. Informații generale cu privire la normele generale prevăzute în capitolul VII din Codul de procedură civilă, intitulat „Termene și repunerea în termen”, sunt prezentate în răspunsurile la întrebările 4, 5 și 6.

Normele generale privind termenele de prescripție sunt prevăzute la articolul 110 și următoarele din Legea privind obligațiile și contractele. A se vedea articolul 1.

Normele generale privind termenele pentru îndeplinirea obligațiilor care decurg din relațiile obligatorii sunt prevăzute la articolele 69-72 din Legea privind obligațiile și contractele.

În cazul în care există condiții prealabile definite în dreptul procedural (articolele 61, 229 și 432 din GPK), termenele procedurale stabilite încetează să mai curgă, iar în acest caz încetarea începe de la data producerii evenimentului care a determinat suspendarea procedurii. Procedurile se suspendă din momentul în care apare un impediment pentru desfășurarea fără întrerupere și, până la data la care este eliminat, desfășurarea acțiunilor procedurale este inadmisibilă, cu excepția cazului în care se asigură acțiunea. După eliminarea impedimentului (de exemplu, una dintre părți decedează, trebuie instituită tutela, există proceduri de bază etc.), procedura face obiectul reluării, iar acțiunile întreprinse înainte de suspendare își păstrează valabilitatea.

Legile speciale prevăd alte termene care sunt mai scurte decât termenul de prescripție standard.

4 Atunci când o anumită acțiune sau formalitate trebuie efectuată într-un anumit termen, care este momentul de la care începe să curgă termenul?

Termenul pentru îndeplinirea unei anumite acțiuni procedurale începe să curgă, de obicei, de la data la care partea este informată că trebuie să îndeplinească acțiunea respectivă sau de la data la care i s-a notificat sau comunicat un act pronunțat de instanță împotriva căruia poate fi formulat un răspuns.

termenul pentru remedierea oricăror nereguli legate de cerere începe să curgă de la data la care instanța i-a comunicat părții existența acestor nereguli;

termenul de depunere a întâmpinării curge de la primirea unei copii a cererii de chemare în judecată și a probelor aferente, iar notificarea instanței trebuie să informeze pârâtul în legătură cu acest termen și cu consecințele nerespectării acestuia;

termenul pentru introducerea unei căi de atac împotriva hotărârii începe să curgă de la notificarea sau comunicarea acesteia către parte;

termenul pentru introducerea unei căi de atac împotriva unei hotărâri judecătorești pronunțate într-o cauză examinată în cadrul unei proceduri simplificate (Partea a treia, capitolul 25 din Codul de procedură civilă) începe să curgă de la data la care instanța a declarat că va publica hotărârea sa;

termenul pentru introducerea unei căi de atac împotriva hotărârii curge de la data comunicării acesteia către parte și, în cazul în care aceasta a fost pronunțată în cadrul unei ședințe la care a participat partea în cauză, termenul începe să curgă de la data acelei ședințe;

calea de atac împotriva acțiunilor unui executor judecătoresc se introduce în termen de o săptămână de la desfășurarea acțiunii dacă partea a luat parte la acea acțiune sau a fost corect citată și în alte cazuri - de la data notificării sau comunicării;

termenele în cadrul procedurii de insolvență curg de la publicarea acțiunii administratorului judiciar (de exemplu, a listei creditorilor admiși la masa credală) sau a unui ordin judecătoresc în Registrul comerțului.

Există, de asemenea, termene care încep să curgă de la momentul inițierii procedurii contencioase, iar legea stabilește numai termenul final pentru îndeplinirea acestora.

De exemplu:

solicitantul poate să modifice motivele petiției asociate cererii sale sau să își retragă cererea fără consimțământul pârâtului până la încheierea primului termen de judecată;

oricare dintre moștenitorii din cadrul unei proceduri de dezbatere a unei succesiuni poate, până la primul termen de judecată, să solicite în scris includerea de bunuri suplimentare în masa succesorală etc.

5 Data de la care începe să curgă termenul poate fi afectată sau modificată ca urmare a metodei de transmitere ori de notificare sau comunicare a actelor (notificare personală prin agent procedural sau prin poștă)?

Termenul curge de la momentul notificării către partea respectivă. Data la care se consideră că notificarea sau comunicarea către parte a fost realizată în mod corespunzător se stabilește diferit, în funcție de modalitatea de notificare. Capitolul VI „Notificări sau comunicări și citații” din Codul de procedură civilă prevede norme cu privire la modul de notificare sau comunicare a actelor și de citare a părților, precum și cu privire la momentul în care se consideră că actele au fost notificate sau comunicate în mod corespunzător.

În cazul în care actul este notificat sau comunicat personal destinatarului, reprezentantului acestuia sau unei alte persoane, care locuiește sau lucrează la adresa respectivă, citația trebuie să menționeze data la care actul notificat sau comunicat a fost primit de către persoana în cauză, indiferent dacă acesta a fost notificat sau comunicat de către un reprezentant al instanței sau un angajat al poștei. Începând de la această dată încep să curgă termenele pentru acțiunea procedurală relevantă.

Actele pot fi notificate sau comunicate, de asemenea, folosindu-se un e-mail menționat de către părți. Se consideră că notificarea sau comunicarea s-a realizat odată ce documentele au fost introduse în sistemul informatic.

În prezența unor condiții prealabile legale (de exemplu, atunci când partea și-a schimbat adresa de email fără a notifica instanței acest lucru), instanța poate să dispună notificarea sau comunicarea actului prin depunerea sa la dosar, caz în care termenul începe să curgă de la data depunerii. Acesta este un serviciu substituit, care se utilizează atunci când nu se respectă o obligație procedurală impusă.

În cazul în care pârâtul nu se află la domiciliul său și nu este găsită nicio persoană care să primească actul de notificare sau comunicare, persoana care înmânează respectivul act trebuie să afișeze o notificare pe ușă sau pe căsuța poștală, cu precizarea că actele au fost lăsate la grefa instanței și pot fi primite în decurs de două săptămâni de la data notificării. În acest caz, dacă pârâtul nu se înfățișează pentru a le primi, se consideră că actul de notificare sau comunicare și actele aferente au fost notificate sau comunicate la expirarea termenului pentru primirea acestora.

Serviciul substituit în această situație se utilizează din cauza nerespectării de către persoana fizică a obligației sale administrative de a declara o adresă permanentă și actuală la care se presupune că poate fi găsită.

Notificarea sau comunicarea către un comerciant și către persoanele juridice care sunt înscrise într-un registru relevant se efectuează la adresa cea mai recentă declarată în registrul respectiv. În cazul în care la adresa respectivă nu există un birou și nici un panou cu datele societății, adică există motive să se considere că persoana și-a părăsit adresa, toate comunicările sunt introduse în dosarul cauzei și se consideră că au fost notificate și comunicate conform legii, potrivit articolului 50 alineatul (2) din GPK.

În cazul în care comerciantul se află la adresa înscrisă în registru, dar funcționarului nu i se permite accesul în birou sau nu găsește o persoană dispusă să accepte comunicarea, funcționarul afișează o notificare și, cu excepția cazului în care documentele sunt primite în termen de două săptămâni de la afișarea notificării, acestea sunt considerate ca fiind notificate și comunicate (serviciul este substituit).

6 În cazul în care termenul este declanșat de producerea unui eveniment, ziua în care evenimentul a avut loc se ia în considerare la calcularea termenului?

Termenul se calculează în ani, săptămâni și zile. Un termen estimat în zile se calculează din ziua următoare datei la care începe să curgă perioada și expiră la sfârșitul ultimei zile. De exemplu, în cazul în care se dispune ca partea să corecteze neregulile unei acțiuni în termen de șapte zile și este realizată o notificare sau o comunicare în acest sens la data de 1 iunie, aceasta este data la care termenul începe să curgă, însă numărarea voturilor începe în următoarea zi calendaristică, la data de 2 iunie, iar perioada va expira la 8 iunie.

7 Atunci când termenul este exprimat în zile, numărul de zile indicat include zile calendaristice sau zile lucrătoare?

Termenele se calculează în zile calendaristice. Dacă, cu toate acestea, termenul expiră într-o zi nelucrătoare (weekend sau sărbătoare legală), se consideră că a expirat în prima zi lucrătoare după ziua nelucrătoare.

8 În ce situații termenul este exprimat în săptămâni, luni sau ani?

Un termen calculat în săptămâni expiră la data respectivă din ultima săptămână. De exemplu, dacă părții i se dau instrucțiuni pentru corectarea neregulilor din cerere în termen de o săptămână și îi este notificat sau comunicat un act în acest sens vineri, termenul va expira în ziua de vineri a săptămânii următoare. Un termen care este calculat în luni expiră la data respectivă a ultimei luni, iar dacă nu există o astfel de dată în ultima lună, perioada va expira în ultima zi a acelei luni.

Un termen care este calculat în ani expiră la data respectivă a ultimului an, iar dacă nu există o astfel de dată în ultimul an, perioada va expira în ultima zi a acestuia.

9 Când expiră termenul dacă este exprimat în săptămâni, luni sau ani?

A se vedea răspunsul la întrebarea 8.

10 Dacă termenul expiră într-o sâmbătă, într-o duminică, într-o zi de sărbătoare națională sau într-o zi nelucrătoare, este acesta prelungit până în prima zi lucrătoare următoare?

În cazul în care ultima zi a perioadei este o zi liberă, termenul se încheie întotdeauna în prima zi lucrătoare următoare.

11 Există condiții în care termenele sunt prelungite? În ce condiții se acordă aceste prelungiri?

Nu pot fi prelungite de către instanță termenele pentru introducerea unei căi de atac împotriva unor hotărâri și ordine, pentru depunerea cererilor de anulare a unei hotărâri executate și termenul pentru introducerea unei opoziții împotriva unei somații de plată.

Toate celelalte termene legale și judecătorești pot fi prelungite de către instanță la solicitarea părții interesate, adresată înainte de expirarea termenului, în cazul în care există motive întemeiate (articolul 63 din GPK). Termenul nou stabilit nu poate fi mai scurt decât cel inițial. Termenul prelungit curge începând de la expirarea termenului inițial. Hotărârea prin care termenul este prelungit (și hotărârea prin care se respinge o astfel de prelungire) nu este comunicată părții care, prin urmare, ar trebui să urmărească în mod activ activitatea instanței.

12 Există termene pentru introducerea căilor de atac?

Codul de procedură civilă stabilește normele generale pentru introducerea căilor de atac împotriva hotărârilor și ordinelor emise în toate cauzele în materie civilă și comercială:

două săptămâni pentru introducerea unor căi de atac împotriva hotărârilor pronunțate de instanță, termen care începe să curgă de la notificarea sau comunicarea hotărârii către parte;

o perioadă de o lună pentru introducerea unei acțiuni în casație împotriva hotărârilor pronunțate de instanță, termen care începe să curgă de la notificarea sau comunicarea hotărârii către parte;

o săptămână pentru introducerea unei căi de atac împotriva hotărârilor pronunțate de către instanță, termen care începe să curgă de la data comunicării acesteia către parte sau, în cazul în care aceasta a fost pronunțată în cadrul unei ședințe la care a participat partea în cauză, de la data ședinței.

Excepțiile de la aceste norme generale sunt prevăzute în mod exhaustiv prin lege și sunt întemeiate pe caracteristicile specifice ale procedurii relevante. Se prevăd excepții pentru:

deciziile de inițiere a procedurii de insolvență, care fac obiectul unei căi de atac în termen de șapte zile de la înscrierea lor în Registrul comerțului;

deciziile de respingere a unei cereri de inițiere a unei proceduri de insolvență, care fac obiectul unei căi de atac în termen de șapte zile de la data notificării sau comunicării în temeiul procedurii din Codul de procedură civilă;

hotărârile pronunțate în cadrul procedurii de partaj cu privire la pretențiile coproprietarilor, hotărârile de vânzare la licitație a unor bunuri imobile indivizibile, hotărârile de atribuire a unor bunuri imobile indivizibile unuia dintre coproprietari, precum și hotărârile de a publica procesul-verbal de partaj pot fi atacate prin depunerea unei plângeri comune în termenul de formulare a unei căi de atac;

hotărârile pronunțate în lipsă nu face obiectul unei căi de atac, dar în termen de o lună de la notificarea sau comunicarea acesteia, partea împotriva căreia a fost dispusă o astfel de hotărâre poate solicita instanței de recurs să o anuleze dacă nu poate să participe la procedură;

hotărârile de admitere a unui divorț prin acord comun nu fac obiectul căilor de atac;

există și alte situații speciale care reglementează termenele pentru introducerea unei căi de atac împotriva unei hotărâri: de exemplu o decizie de înregistrare a unui partid politic poate fi atacată în termen de șapte zile.

13 Pot instanțele să modifice termenele, în special termenele de înfățișare în instanță sau să stabilească o dată specială pentru înfățișare?

Nu există nicio dispoziție prin care instanța să scurteze termenele legale sau judecătorești, ci doar să prelungească termenele la cererea părților. Nu pot fi prelungite de către instanță termenele pentru introducerea unei căi de atac împotriva unor hotărâri și ordine, pentru depunerea cererilor de anulare a unei hotărâri executate și termenul pentru introducerea unei opoziții împotriva unei somații de plată.

Cu toate acestea, instanța poate să schimbe data unei ședințe de judecată, din proprie inițiativă sau la cererea uneia dintre părți, prin programarea acesteia la o dată mai apropiată sau ulterioară, dacă se impune acest lucru prin circumstanțe importante. În astfel de cazuri, totuși, instanța ar trebui să notifice părțile cu privire la noua dată, iar notificarea sau comunicarea ar trebui să fie realizată cel târziu în termen de o săptămână înaintea datei ședinței.

14 Când un act destinat unei părți care își are reședința într-un loc în care ar putea beneficia de o prelungire a termenului este notificat într-un loc unde persoanele nu beneficiază de o astfel de prelungire, persoana destinatară pierde beneficiul extinderii termenului?

Normele procedurale din Codul de procedură civilă, inclusiv cele referitoare la prelungirea termenului, se aplică tuturor participanților la procedură, indiferent de locul lor de reședință.

15 Care sunt consecințele nerespectării termenelor?

Principiul comun este că acțiunile procedurale îndeplinite după expirarea termenelor nu sunt luate în considerare de către instanță. În plus față de această normă, GPK prevede în mod expres că, în cazul în care neregulile unei cereri de chemare în judecată nu sunt corectate la timp, aceasta este respinsă; în cazul în care se introduce o cale de atac, se depune o cerere de anulare sau se introduce o opoziție la un titlu executoriu după expirarea termenului, acestea sunt returnate ca fiind tardive; în cazul în care partea nu depune în timp util elementele de probă de care dispune, acestea nu vor fi acceptate în speță, cu excepția situației în care respectiva omisiune este cauzată de circumstanțe neprevăzute speciale. Nerespectarea termenelor procedurale exclude exercitarea drepturilor pentru care sunt prevăzute aceste termene.

16 Dacă termenul expiră, care sunt căile de atac la care pot apela persoanele care nu au respectat termenele, respectiv părțile aflate în culpă?

O parte care nu a respectat termenul stabilit prin lege sau de către instanță poate să solicite repunerea în termen dacă dovedește că nerespectarea s-a datorat unor circumstanțe neprevăzute speciale, independente de voința sa. Nu se permite repunerea în termen dacă a fost posibil să se acorde o prelungire a termenului pentru desfășurarea acțiunii procedurale.

Cererea de repunere în termen trebuie să fie depusă în termen de o săptămână de la notificarea sau comunicarea nerespectării termenului și să indice toate circumstanțele care o justifică și orice element de probă relevant. Cererea trebuie depusă la instanța în fața căreia ar fi trebuit să fie luate măsurile procedurale în cauză. Odată cu cererea de repunerea în termen se depun și documentele pentru care se solicită repunerea în termen, iar dacă termenul este pentru plata cheltuielilor, instanța stabilește un nou termen pentru plata acestora.

Cererea este examinată în mod obligatoriu în ședință publică. În cazul în care cererea este admisă, drepturile pierdute sunt restabilite.

Ultima actualizare: 02/03/2021

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.